

**För dig som söker arbete
i annat EU/EES-land
eller Schweiz**

Innehåll

- 4 Lagarna i arbetslandet gäller
- 5 Arbetslös i Sverige efter arbete inom
EU/EES eller Schweiz
- 6 Undantag från arbetskravet
- 6 Gränsarbetare
- 6 Oäkta gränsarbetare
- 7 Femårsregeln – nordisk överenskommelse
- 8 Arbetslös i annat EU/EES-land eller Schweiz
- 8 Sökanderesa för arbetslösa
- 9 Efter ankomsten till sökandelandet
- 10 Hemma igen
- 10 Samarbetsavtal med Storbritannien
- 11 Specialavtal med Israel
- 11 Socialförsäkringsfrågor
- 11 Arbetsförmedlingens service

EU-länder

Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland (Åland), Frankrike (Guadeloupe, Martinique, Reunion), Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal (Azorerna, Madeira), Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien (Kanarie-öarna), Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern, Österrike.

EES-länder

Island, Liechtenstein, Norge.

Schweiz

Reglerna för arbetslöshetsersättning inom EU och EES gäller även i Schweiz.

Storbritannien

Det finns två olika regelverk som reglerar arbetslöshetsförsäkringen när en person rör sig mellan Sverige och Storbritannien (samt Nordirland) för bosättning och arbete. Vilket regelverk som ska användas är beroende av den tidpunkt då den gränsöverskridande situationen mellan länderna har uppstått. Kontakta din a-kassa för information om vad som gäller för dig.

Sedan den 1 februari 2020 är Storbritannien inte längre ett EU-land. EU:s regelverk fortsätter i vissa situationer att gälla för dig som, senast den 31 december 2020, var i en gränsöverskridande situation kopplad till Storbritannien genom att till exempel vara bosatt eller arbeta där. Det följer av det utträdesavtal som Storbritannien och EU-länderna ingått.

EU-och Storbritannien har även ingått ett samarbetsavtal som gäller för situationer som inträffar från och med den 1 januari 2021. Läs mer om samarbetsavtal med Storbritannien på sidan 10.

Lagarna i arbetslandet gäller

När du arbetar i ett EU/EES-land eller Schweiz är huvudregeln att du omfattas av lagstiftningen och arbetslöshetsskyddet i det land där du arbetar.

För att du inte ska gå miste om rättigheter och förmåner som du intjänat tidigare, har du under vissa förutsättningar möjlighet att lägga samman för-säkrings- och anställningsperioder från olika EU/EES-länder eller Schweiz.

Har du ordnat arbete i annat EU-land krävs inget arbetstillstånd. En EU/EES-medborgare har rätt att arbeta i ett annat EU/EES-land utan några tillstånd. Som EU/EES-medborgare får du bo i ett annat EU/EES-land så länge du fortsätter att uppfylla villkoren för bosättning. Du har uppehållsrätt om du kan försörja dig.

Om du är utsänd från Sverige för att arbeta i ett annat EU/EES-land eller Schweiz gäller svensk lagstiftning och arbetslöshetsskydd. Kontakta Försäkringskassan för information.

Har du fått arbete i ett annat EU/EES-land eller Schweiz måste du själv se till att du direkt från arbetets början omfattas av arbetslandets försäkring. Du ska nämligen vara arbetslöshetsförsäkrad i det land där du arbetar.

Du behöver inte ta med dig några handlingar från din svenska a-kassa så länge du inte söker arbetslöshetsersättning i det andra landet.

Arbetslös i Sverige efter arbete inom EU/EES eller Schweiz

Flyttar eller återvänder du till Sverige efter arbete i ett annat EU/EES-land eller Schweiz behöver du söka medlemskap i en svensk a-kassa¹ för att få inkomstbaserad ersättning när du väl uppfyllt alla villkor för det. Om du inte är gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare (se nästa sida) måste du arbeta i Sverige eller ha haft din senaste anställning i Sverige för att bli medlem i en svensk a-kassa.

Blir du arbetslös i Sverige har du möjlighet att tillgodoräkna dig försäkringsperioder, anställningsperioder och perioder av verksamhet som egen företagare² från det land där du arbetat. Förutsättningen är att du omfattas av svensk arbetslöshetsförsäkring, vilket du gör om du har beviljats inträde i en a-kassa eller har arbetat i Sverige.

Utförda försäkringsperioder, anställningsperioder och perioder av verksamhet som egen företagare från ett annat EU/EES-land eller Schweiz styrks med intyg som utfärdas av arbetsmarknadsmyndigheterna eller a-kassan i respektive land.

De svenska a-kassorna är fullt ansluta till det elektroniska EESSI-systemet och kan begära intyg U002 eller U017 elektroniskt från anslutna myndigheter i andra länder. Du kan även begära ett intyg i pappersform som heter PD U1.

1. Medlemskap avser även anslutning till Alfa-kassan.
2. Alla EU/EES-länder har inte en arbetslöshetsförsäkring för egenföretagare. Kontakta din a-kassa för mer information.

Undantag från arbetskravet

Om du arbetar i ett annat EU/EES-land eller Schweiz men behåller din bosättning i Sverige under utlandsvistelsen, betraktas du som gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare. Så länge du arbetar ska du omfattas av arbetslöshetsförsäkringen i det land där du arbetar. Om arbetet upphör och du blir helt arbetslös har du rätt till inträde i svensk a-kassa utan att först behöva arbeta här hemma.

Gränsarbetare

Om du arbetar i ett EU/EES-land eller Schweiz men bor i ett annat och återvänder till bosättningslandet minst en gång varje vecka, anses du vara gränsarbetare och ska vara försäkrad i arbetslandet.

En gränsarbetare som blir delvis eller periodvis arbetslös ska söka ersättning i det land där han eller hon arbetar. Gränsarbetare som blir helt arbetslös ska anmäla sig på arbetsförmedlingen i bosättningslandet och söka ersättning från arbetslöshetsförsäkringen där. Som helt arbetslös gränsarbetare har du rätt till inträde i svensk a-kassa utan att först behöva arbeta här hemma.

För att försäkringsperioden ska bli sammanhängande när du väljer att söka arbetslöshetsersättning i Sverige måste du, direkt efter det att du blivit arbetslös, ansöka om medlemskap i den a-kassa som har ett verksamhetsområde som motsvarar den sysselsättning du hade i det andra landet.

Oäkta gränsarbetare

Om du i likhet med gränsarbetaren bor i ett EU/EES-land eller Schweiz och arbetar i ett annat, men återvänder till bosättningslandet mer sällan än en gång per vecka, kan du räknas som så kallad oäkta gränsarbetare. Detta kan till exempel gälla om du har haft din familj kvar här i Sverige eller om du har haft en visstids- eller säsongsanställning.

Som oäkta gränsarbetare ska du liksom gränsarbetaren vara försäkrad i arbetslandet. Men vid hel arbetslöshet kan du välja att antingen söka arbetslöshetsersättning i bosättningslandet (Sverige) och få inträde i svensk a-kassa, eller söka arbetslöshetsersättning i arbetslandet. Då provas rätten till ersättning där.

För att försäkringsperioden ska bli sammanhängande när du väljer att söka arbetslöshetsersättning i Sverige måste du direkt ansöka om medlemskap i en svensk a-kassa. Du ska ansöka om medlemskap i en a-kassa som har ett verksamhetsområde som motsvarar den sysselsättning du hade i det andra landet. Som helt arbetslös oäkta gränsarbetare har du rätt till inträde i en svensk a-kassa utan att först arbeta här hemma.

Se till att spara alla handlingar som du får när du arbetar i ett annat EU/EES-land eller Schweiz, till exempel lönespecifikationer, för att underlätta inhämtandet av intyg PD U1, U002 eller U017.

Femårsregeln – nordisk överenskommelse

Femårsregeln gäller för dig som varit försäkrad i Sverige tidigare, antingen genom att du har arbetat i Sverige (grundförsäkrad) eller genom att du har varit medlem i en svensk a-kassa (inkomstbaserad försäkring). Efter det att du lämnat den svenska försäkringen ska du ha arbetat i ett annat nordiskt land. Du måste återkomma från ett nordiskt land till Sverige inom fem år.

Vill du återigen bli medlem i en svensk a-kassa måste du ansöka om inträde inom åtta veckor från det att du lämnade det andra nordiska landets försäkring.

Var du grundförsäkrad tidigare och är arbetslös när du återkommer till Sverige måste du anmäla dig på Arbetsförmedlingen och ansöka om ersättning hos Alfa-kassan inom åtta veckor från det att du lämnade det andra nordiska landets försäkring.

Arbetslös i annat EU/EES-land eller Schweiz

Blir du helt eller delvis arbetslös i ett EU/EES-land eller Schweiz och tillhör landets arbetslöshetsförsäkring omfattas du av lagarna där och kan söka arbetslöshetsersättning. Särskilda regler gäller för gränsarbetare.

Uppfyller du inte villkoren för att få ersättning kan du tillgodoräkna dig försäkrings- och anställningsperioder från Sverige. Perioderna måste vara styrkta med ett särskilt intyg, U002 eller PD U1.

Kontakta din tidigare a-kassa och ta reda på vilka uppgifter de behöver för att kunna utfärda intyget. Alternativt kan den utländska arbetsmarknadsmyndigheten eller a-kassan begära intyget från den svenska a-kassan. De svenska a-kassorna är fullt ansluta till EESSI-systemet och kan utfärda intyg elektroniskt till anslutna myndigheter i andra länder.

Intyg U002 eller PD U1 behövs bara om du söker ersättning i ett EU/EES-land eller Schweiz och inte uppfyller landets villkor för att få ersättning.

Sökanderesa för arbetslösa

Som arbetslös har du möjlighet att med bibehållen ersättning från a-kassan göra en sökanderesa till annat EU/EES-land samt Schweiz.

Så förbereder du en sökanderesa

- Planera resan noggrant; resmål, bostad och tid för avresan. Gör din ansökan på de särskilda blanketterna för Ansökan om intyg U2, som du hittar på www.iaf.se.
- Se till att ansökan är komplett. De två blanketterna fyllas i av Arbetsförmedlingen och a-kassan.
- Eftersom Inspektionen för Arbetslöshetsförsäkringen (IAF) beslutar om intyg U2 ska du se till att ansökan sänds till IAF i rätt tid. Observera att ditt ersättningsärende måste vara färdigbehandlat hos a-kassan innan IAF kan bevilja dig en U2-resa.

- Betala medlemsavgiften till a-kassan innan du reser, för hela sökandeperioden.
- Kontakta Försäkringskassan för blankett om sjukförsäkring.
- Informera dig gärna om sökandelandet, till exempel genom landets ambassad eller konsulat i Sverige. Du kan också kontakta en särskild Europaarbetsförmedlare, EURES-rådgivare, hos Arbetsförmedlingen.

Om du är berättigad till en sökanderesa kommer intyg U2 att sändas till dig från IAF. Läs noga all information som följer med intyget. Under tiden du är på U2-resa skickar du tidrapporter till din svenska a-kassa. Din ersättning betalas till ditt svenska bankkonto. Om du ångrar dig och inte reser, ska du snarast meddela din a-kassa och Arbetsförmedlingen det.

Observera att ansökan om en sökanderesa inte kan göras i efterhand. Du bör inte heller påbörja resan innan intyget beviljats. För närmare upplysningar om vad som krävs, kontakta din a-kassa eller IAF. Intyg U2 kan beviljas mer än en gång. Kravet för att få ett nytt intyg är att du åter förvärvsarbetar. Mer information om sökanderesor finns på www.iaf.se

Läs noga all information som följer med intyg U2.

Efter ankomsten till sökandelandet

Anmäl dig snarast hos den offentliga arbetsförmedlingen i sökandelandet och lämna intyg U2 till dem. Om du anmäler dig inom sju dagar har du rätt till arbetslöshetsersättning från och med avresedagen.

Den utländska arbetsförmedlingen sänder intyg U009, med information om registreringsdatum på arbetsförmedlingen, till din svenska a-kassa. Den utländska arbetsförmedlingen bestämmer även villkoren för arbetssökandet. Du fortsätter att skicka tidrapporter till din a-kassa även under U2-resan. Får du arbete ska du meddela detta till den utländska arbetsförmedlingen och din svenska a-kassa.

Om du får arbete i sökandelandet måste du se till att du omfattas av landets försäkring, så att du har möjlighet att få ersättning vid arbetslöshet. Du har rätt att under vissa förutsättningar tillgodoräkna dig försäkrings- och anställningsperioder från Sverige.

Hemma igen

För att du ska kunna bibehålla din rätt till ersättning i Sverige, krävs det att du återvänder till Sverige inom sökperioden. Sista dag för hemkomst finns också angiven på U2-intyget. Om du ska kunna få ersättning från a-kassan från hemkomstdagen måste du anmäla dig hos Arbetsförmedlingen direkt när du kommer hem.

Om du återkommer till Sverige efter den beviljade sökandeperioden utan att ha arbetat i sökandelandet måste du uppfylla ett nytt arbetsvillkor för att åter få ersättning från a-kassan. Har du inkomstbaserad ersättning krävs det att du behållit medlemskapet i a-kassan för att återigen få sådan ersättning.

Återvänder du till Sverige efter den beviljade tremånadersperioden och har arbetat i sökandelandet, måste du ansöka om inträde i en a-kassa vid hemkomsten. A-kassan prövar då om du har rätt till inträde utan att först behöva arbeta i Sverige (se under ”Undantag från arbetskravet”). Om du har bibehållit ditt medlemskap i din svenska a-kassa bör du ta kontakt med a-kassan.

Samarbetsavtal med Storbritannien

EU och Storbritannien har enats om ett nytt samarbetsavtal som bland annat reglerar samordning av social- och arbetslöshetsförsäkringen. Avtalet ska tillämpas på situationer som inträffar från och med den 1 januari 2021.

Avtalet ger rätt att överföra försäkrings- och anställningsperioder samt perioder med verksamhet som egen företagare mellan länderna. För att få överföra sådana perioder från Storbritannien till Sverige krävs att din senaste arbetsperiod var i Sverige och att du omfattas av svensk arbetslöshetslagstiftning.

Specialavtal med Israel

Med Israel (som inte är EU-land) har Sverige ett avtal som ger rätt att överföra försäkrings- och anställningsperioder mellan länderna. För att få överföra sådana perioder från Israel till Sverige krävs att du arbetat i Sverige i minst 100 dagar.

Socialförsäkringsfrågor

Försäkringskassan kan lämna information om rätten till sjukförsäkring, föräldrapenning, barnbidrag med mera under en utlandsvistelse.

Arbetsförmedlingens service

Alla svenska arbetsförmedlingar kan informera om lediga platser i utlandet. På vissa arbetsförmedlingar finns specialutbildade Europaarbetsförmedlare, EURES-rådgivare, för dig som vill söka arbete i annat EU/EES-land eller Schweiz.

EURES-rådgivarna kan ge förmedlingshjälp, informera om praktik- och feriearbete och om arbets- och boendeförhållanden i olika länder. Läs mer på www.arbetsformedlingen.se.

Håll dig informerad om de förändringar som sker i arbetslöshetsförsäkringen och vänd dig till din a-kassa om du har frågor om din rätt till ersättning.

Den här informationen ges ut av Sveriges a-kassor, som är service- och intresseorganisation för alla a-kassor.

Informationen är översiktlig och ska inte ses som lagtext. Kontakta din a-kassa om du vill ha mer information eller om du vill veta vad som gäller i ditt ärende.

Regler och sifferuppgifter kan ha ändrats efter att den här informationen togs fram i april 2024.

Sveriges a-kassor

Box 111 16 • 100 61 STOCKHOLM • Telefon: 08-555 138 00
info@sverigesakassor.se • www.sverigesakassor.se